

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.08.1979, sp. zn. 5 Cz 14/79, ECLI:CZ:NS:1979:5.CZ.14.1979.1

Číslo: 30/1980

Právní věta: Pracovní zmluva uzavretá s požívateľom starobného dôchodku na určitú dobu dlhšiu ako 180 pracovných dní v jednom kalendárnom roku nie je v časti presahujúcej uvedený čas neplatná z toho dôvodu, že sa požívateľovi dôchodku poskytuje len za týchto 180 pracovných dní dôchodok v nezmenenej výške v zmysle ustanovenia § 5 nariadenia vlády ČSSR č. 135/1975 Zb. /1/

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.08.1979

Spisová značka: 5 Cz 14/79

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Pracovní poměr, Právní úkony

Předpisy: 135/1975 Sb. § 5 65/1965 Sb. § 29 ods. 1

§ 240 ods. 3

§ 29 ods. 2

§ 30

§ 36

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30/1980 sb. rozh.

Pracovní zmluva uzavretá s požívateľom starobného dôchodku na určitú dobu dlhšiu ako 180 pracovných dní v jednom kalendárnom roku nie je v časti presahujúcej uvedený čas neplatná z toho dôvodu, že sa požívateľovi dôchodku poskytuje len za týchto 180 pracovných dní dôchodok v nezmenenej výške v zmysle ustanovenia § 5 nariadenia vlády ČSSR č. 135/1975 Zb. /1/

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR zo 16. 8. 1979, [5 Cz 14/79](#))

Žalobca uplatnil žalobou nárok na náhradu mzdy za čas od 1. 8. 1977 do 30. 11. 1977 s odôvodnením, že žalovaná organizácia napriek dohode o trvaní pracovného pomeru na určitú dobu mu neodvolila pracovať do jej uplynutia.

Okresný súd v Rožňave rozsudkom žalobe vyhovel a zaviazal žalovanú organizáciu zaplatiť žalobcovi

podľa ustanovenia § 130 Zák. práce 20 068,- Kčs s odôvodnením, že pracovný pomer bol medzi účastníkmi dohodnutý na určitú dobu, k jeho skončeniu pred uplynutím tejto doby nedošlo, a preto so zreteľom na ustanovenie § 56 ods. 1 Zák. práce trval tu pracovný pomer až do 30. 11. 1977; žalovaná organizácia mala až do vtedy žalobcu zamestnávať a vyplácať mu patriacu mzdu.

Krajský súd v Košiciach zmenil uvedený rozsudok a žalobu zamietol s poukazom na ustanovenie § 4 nariadenia vlády č. 135/1975 s tým, že účastníci mohli pracovnú zmluvu uzavrieť iba na 180 dní a pokiaľ pracovný pomer mal trvať dlhšie ako 180 dní, bola takáto dohoda neplatná.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podľa generálny prokurátor SSR, tak, že týmto rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Pracovná zmluva je súhlasným prejavom vôle účastníkov o vzniku pracovného pomeru, Podstatnými zložkami pracovnej zmluvy, bez ktorých nedôjde k jej uzavretiu, sú dohodnutie druhu práce, miesta výkonu práce a deň nástupu do práce (§ 29 ods. 1 Zák. práce). Pokiaľ sa organizácia i pracovník na týchto náležitostiach dohodli, smeroval ich prejav vôle k založeniu pracovného pomeru, a to na dobu neurčitú. Ak si však dohodli v pracovnej zmluve aj ďalšiu podmienku (§ 29 ods. 2 Zák. práce), spočívajúcu v zjednaní doby trvania pracovného pomeru, došlo tým k uzavretiu pracovného pomeru na dobu určitú (§ 30 Zák. práce). Pracovnoprávne predpisy pripúšťajú možnosť zmeny takto dojednaných pracovných podmienok (§ 36 Zák. práce). Pokiaľ vôle treba vykladať tak, ako to so zreteľom na okolnosti, za ktorých sa urobil, zodpovedá pravidlám socialistického spolužitia (§ 240 ods. 3 Zák. práce).

V prejednávanej veci sa účastníci dohodli o uzavretí pracovného pomeru na dobu od 1. 2. 1977 do 30. 11. 1977. Dohodnutá práca bola v živočíšnej výrobe (ošetrovať oviec) s nástupom práce 1. 2. 1977. Z dodatočne vydaného písomného záznamu o uzavretí pracovnej zmluvy (z 8. 3. 1977) nevyplýva iné dojednanie o trvaní pracovného pomeru a ani nebolo preukázané, že by sa účastníci boli dohodli o skončení pracovného pomeru po dopracovaní 180 dní. za tohto stavu veci, pokiaľ nebude nič iné dokázané, nemohla byť okolnosť, že žalobca poberal dôchodok a v zmysle nariadenia vlády č. 135/1975 Zb. /1/ bol tiež v pracovnom pomere za podmienok stanovených v tomto nariadení, rozhodujúca pri určovaní podmienok stanovených v tomto nariadení, rozhodujúca pri určovaní podmienok trvania pracovného pomeru, ak účastníci pri uzatváraní pracovnej zmluvy alebo neskôr (§ 36 Zák. práce) nemienili vziať do úvahy podmienky stanovené v tomto nariadení. Preto ak účastníci pracovného

nebrali zreteľ na existenciu takýchto výhod pracujúcich dôchodcov a uzavreli pracovný pomer na dobu určitú, ale presahujúcu týmto nariadením určený počet pracovných dní, ktoré požívateľ dôchodku môže odpracovať bez krátenia lebo nevyplácania starobného dôchodku, nemožno dodatočne bez dohody o zmene existujúcej pracovnej zmluvy dôjsť k záveru, že pracovná zmluva je neplatná v tej časti, pokiaľ bola uzavretá na dobu presahujúce 180 dní. Takýto názor nemá oporu ani v ustanoveniach zákonníka práce 2) a predpisoch tento zákonník vykonávajúcich, ani v predpisoch upravujúcich nároky zo sociálneho zabezpečenia. 3)

Odvolací súd vychádzal zo záverov, že napriek dodatočnému písomnému vyjadreniu prejavov účastníkov pracovnej zmluvy o trvaní pracovného pomeru od 1. 2. 1977 do 30. 11. 1977 mal pracovný pomer trvať najviac 180 pracovných dní. Takýto záver nemá však oporu v skutkových zisteniach. Žalobca v odvolacom konaní síce tvrdil, že mohol pracovať aj dlhšie ako 180 pracovných dní bez toho, aby mu krátili alebo neposkytovali výplatu starobného dôchodku, ale to nijako nedokazuje, že sa pri uzatváraní pracovnej zmluvy (alebo neskôr) dohodol s organizáciou, že bude pracovať iba za podmienok, za ktorých nedôjde neposkytovaniu alebo ku kráteniu poberaného

starobného dôchodku. Z obsahu vykonaného dokazovania naopak vyplýva, že žalovaná organizácia a bránila žalobcovi po 31. 7. 1977 vykonávať dohodnutú prácu len preto, aby nezodpovedala za prípadný preplatok na starobnom dôchodku. Organizácia si však neuvedomila, že takejto zodpovednosti by sa zbavila, ak by včas splnila ohlasovaciu povinnosť podľa ustanovení § 111 a § 112 zákona č. 121/1975 Zb. a ustanovení § 151 a nasl. vyhlášky č. 128/1975 Zb.

Za tohto stavu veci, pokiaľ sa nedokáže, že účastníci dohodli na niečom inom, ako bolo v predložennom písomnom zázname uvedené, sú závery odvolacieho súdu o neopodstatnenosti uplatnených nárokov žalobcu predčasné a nezodpovedajú zistenému skutočnému stavu veci. Preto odvolací súd svojím rozhodnutím porušil zákon v ustanoveniach § 2, § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 211 a § 220 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 130 Zák. práce.

1) teraz vyhlásenom v úplnom znení pod č. 11/1980 Zb.

2) zákona č. 65/1965 Zb. (ktorého úplne znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 55/1975 Zb.)

3) najmä zákona č. 121/1975 Zb., vyhlášky č. 128/1975 Zb. a nariadenia vlády ČSSR č. 135/1975 Zb.